

Inserati se sprejemajo in veljajo trislopnega vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

V a b i l o

k naročevanju na

„SLOVENCA“.

„Slovenec“ velja, kakor do zdaj:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto 9 gl. — kr.;
" " " " pol leta 4 " 50 "
" " " " četrt leta 2 " 30 "
" " " " en mesec " 80 "

V administraciji sprejeman:

Za celo leto 8 gl. 40 kr.;
" pol leta 4 " 20 "
" četrt leta 2 " 10 "
" en mesec — " 70 "
posamezne številke — " 7 "

Po pošti:

Za celo leto 10 gl. — kr.;
" pol leta 5 " — "
" četrt leta 2 " 50 "
" en mesec — " 90 "
posamezne številke — " 8 "

Za bogoslovce, dijake in učitelje:

Za celo leto 6 gl. — kr.;
" pol leta 3 " — "
" četrt leta 1 " 50 "

(Zarad malega spremena menda nam ne bo nihče za zlo vzela, ker očitno mi ne bomo nobenega dobička imeli, ampak želimo le mnogim s tem vstreči. Za vsak stan posebej nam iz mnogih vzrokov ni mogoče posebne cene delati.)

Naročnina se pošilja najceneje po poštnih nakaznicah (Postanweisungen)

opravištvu,

Stari trg, hiš. št. 16.

Slabo časnikarstvo in pa dolžnosti katoličanov.

Od nekdanj je bilo na svetu veliko zmot in pohujšanja. A dokler so se te zmote razširjevale le ustmeno in po slabih knjigah, ki le malo ljudem pridejo v roke, niso bile tako splošne in nevarne kakor dandanes, ko se razširjajo po slabem časnikarstvu. Cerkvi sicer ne morejo škodovati, ker ima od svojega nebeškega vstanovitelja obljubo, da je vse peklenke moči ne bodo premagale, posamezni kristjani pa te obljube nimajo, in kar pri vesoljni cerkvi izmreti ne more, to lahko izmre in je v grehu, zmoti in krivičnosti že dostikrat izmrlo pri tisuč in tisuč posameznih otrocih sv. cerkve, namreč vera pa gnada božja.

Proti tej nevarnosti ni drugega pripomočka, kakor pokorščina do cerkve, ki branje slabih časnikov prepoveduje, pa trdna volja iz svojega kroga odpraviti slabe časnike.

Kteri so pa slabi časniki? Škofje belgijski v skupnem pismu od 5. avgusta 1843 pišejo: „Slabi časniki so tisti, ki naravnost napadajo katoliško vero, njene nauke, njeno življenje in veljavo ali pa njenega višjega glavarja in njene služabnike v njihovi nramnosti, disciplini in njihovem življenju.“ Ti napadi se godé ali očitno ne prikrivavši svojega sovrašstva do cerkve in predrzne svoje nesramnosti, ali pa skrito, kar pa je ravno tako, včasih celo še bolj škodljivo kakor uno, ker človek branje takih časnikov kaj rad opravičuje z izgovorom, da pišejo zmerno in dostojno.

Pij IX. v nekem pismu do kardinal-vikarja Patrizia od 30. jun. 1871 nekatere časnike ime-

nujejo silno nesramne, hinavske, lažnjive in brezverske in prepovedujejo njihovo branje rekši, da to je velik greh.

„Sv. oče tedaj naravnost želé,“ piše vsled tega kardinal Patrizi 6. jul. 1871 župnikom mesta rimskega, „da naj katoliški kristjani niti v javnem niti v domačem življenju ne poslušajo tistih lažnjivih učencikov, ki jim z izgovorom politične svobode jemljejo najdražji zaklad, sv. vero, namesto nje pa širijo brezverstvo ali versko malomarnost, in jim po izreku apostelnovem obetajo svobodo, sami pa so sužnji razuzdanosti svoje.“

Liberalni časniki posebno radi v podlistku zasmehujejo resnice katoliške in naredbe cerkvene, v zeló obračajo besede sv. pisma in s predrzno nesramnostjo hočejo učiti in strahovati škofo in duhovnike. To je škofom švicarskim dalo priliko, da so mesca decembra 1873 o vplivu švicarskih časnikov izdali skupen list do vernikov, v katerem pišejo: „Kdo naroči na brezversk, cerkvi sovražen list, ga prejema vsak dan in mu v hiši odloči častno mesto; prebira ga vpricho otrok, prijateljev in poslov. In kaj bere v njem? Zdaj so vpijoča obrekovanja, ki jih razširjajo zoper duhovne in redovnike, pohujšljivi dogodki, ki jih nalašč izmišljujejo, da škodujejo njihovi časti in dobremu imenu; zdaj je zopet kakšna zgodovinska že sto in stokrat zavrnjena laž, ki jo pa zopet in zopet ponavljajo z največo nesramnostjo in strahovito sovražljivostjo. Zdaj zopet poredno razlagajo ali prav za prav pridijo katoliške verske in nramne resnice, v nič devajo, zasmehujejo in zaničujejo svete skrivnosti in skrbno zbirajo vse mogoče hudobije, ktere bralcem svojim razkladajo. Odkritosrčna in poštena za-

Soloveški čudotvorci Savatij in Zozima.

Obraz iz samostanskega življenja na Ruskem.

(Po Kostomarovu spisal J. Steklasa.)

V 14. stoletju se je pokazalo na Ruskem posebno hrepenenje za osnivanje novih samostanov in veliko navdušenje za puščavniški život. V 15. stoletju opazujemo ta pojav že v najsevernejih delih Ruske. Samostan se je vzdignil za samostanom, predavaje bodočemu pokolenju spomin o svetosti in podvzetjih svojih utemeljiteljev. Vendar ni noben samostan tega časa dosegel tako važnega značenja za ruski narod, kakor soloveški samostan. Utemeljenje njegovo se odnosi v polovico 15. stoletja.

Na severju Ruske, v neobljudnatih in le z malo vasmi posejanih krajih, postal je običaj v nekterih vaseh napravljati lesene kapelice, kjer je narod molil, kajti večjih cerkev takrat še ni imel nikjer na severju. V časi je prišel v tako kapelico od daleč duhoven ali pa mnih

s sv. zakramenti, ter je narod izpovedal in obhajal. Kasneje je živel navadno pri takej kapelici kak častitljiv starček, kterega je spoštoval narod radi strogega posta in pobožnega življenja. V enej takej kapelici, pri ustju reke Vige, na mestu imenovanem Soroki je živel starček po imenu German, ki je poprej živel na Belem morju ter vedel za Soloveški ostrov ali Solovki, kamor so prebivavci primorski dohajali po letu ribe lovit. K temu starcu, ki je preživel več let tako samotno, prišel je nek drugi starček. Imenoval se je Savatij. Njegov rod je nepoznan. On se je dal postriči že davnej poprej v samostanu Virilo-bjelozerskem, ali nezadovoljen z življenjem tamošnjih mnihov, pobegnil je na škalnati otok v ladožkem jezeru, kjer je stal samostan valaamski. Le-ti mnih so se posebno odlikovali v nenavadnem postu in v drugih čednostih. Savatij je preživel tukaj nekoliko let. Ali kasneje je sklenil po primeru drugih bojevavcev za sveto vero popolnoma se usavršiti in čisto samotno živeti. On se je napolil zategadelj protiseverju, kjer se je sešel z Germanom. Ta mu je povedal o soloveškem ostrovu in v kratko se vzdigneta obadva na

ta otok. Brodila sta tamkej na malej ladjici ter srečno prispela na zaželeni kraj, kjer sta si napravila hišico eno vrsto (7 vrst na 1 miljo) od morske obale, blizo jezera, bogatega vsakoršnih rib. Do tega časa so prihajali na Solovski samo včasi ribarji, odzdaj pa je sklenilo nekoliko rodbin z morske obale blizo Kemi, tukaj naseliti se za stalno. To pa ni bilo po volji starcema in vsled tega je nastala kasneje ta-le pravljica: Enkrat na uzkrš je opravljal Savatij z Germanom polnočnico ter šel tudi pokadit križ, kterega sta postavila sama blizo jezera. Kar se je zaslíhal naenkrat ženski glas. German gre za njim ter najde jokajočo ženo. To je bila žena enega na otoku naseljenih ribičev. German jo popraša, zakaj se joka. Ona pa mu je tako le odgovorila: Mene sta srečala dva svetla junaka ter sta rekla: Idite s tega mesta, Bog ga je vstvaril za mnihe, za proslavljenje svojega imena; bežite od tukaj, ker drugač vas bo smrt zadela.“ Ko so ribiči to zvedeli, oddalili so se precej iz otoka, ter niso smeli dalje naselivati se na tem otoku. Čez nekaj časa sta tudi oba starca zapustila soloveški samostan; drug za drugim sta odšla.

vrnitev teh slabih idej, lažljivih in presukanih poročil išče se po teh časnikih zastoj, za njo nimajo prostora. V podlistku pa se nahaja tisti spolzni strup, ki napolnjuje švicarsko (samo?) literaturo.“

Slabo časnikarstvo si tudi mnogo prizadeva priproste bralce nalašč slepiti in goljufati, kar nadškof mehlinski v izvrstnem listu do duhovnikov svojih od 19. sept. 1869 opisuje tako-le: „Napačno časnistvo je največje činstvo sedanjega časa. To zločinstvo se tisučkrat vsak dan ponavlja v tistih listih, ki služijo odpadništvu, ki so se prodali novemu poganstvu, ki hočejo civilizacijo ločiti od cerkve, hčer od matere. V gornjih člankih slepé ti časniki um, v spodnjih pa zapeljujejo in pačijo srca. Koliko nekdanj krščanskih in v ljubezni zedinjenih družin je od tistega dne razdvojenih in razprtih, odkar je neverni časnik v njihovi sredi napravil upor zoper resnice živega Boga. Teh resnic ti časniki ne zasmehujejo samo s tem, kar proti veri, cerkvi, Odrešeniku očitno ali pa hinavsko in bogokletno povedó, ampak tudi s tem, kar premišljeno o neštevilnih dobrotah krščanske véde in ljubezni zamolčé, po vsih kotih stikajo po pohujšljivih dogodkih, da bi ž njimi kalili svit nebeški, zakrili dobrote krščanstva in zatajevanju pa junaškim čednostim martrnikov, apostelnov in devic vsled napak in hudobij nevernih in nenravnih otrok sv. cerkve vzeli vso veljavo. Pa ne stikujejo samo po škandalih, marveč si jih tudi na celem izmisljujejo, kadar jim primanjkuje tvarine. In ako jih tudi kdo popolnoma prepriča laži in pokvarjenja, se za to nič ne zmenijo. Po najhujšem obrekovanju tudi najočitnejše resnice nočejo spoznati, ali jo pa le na pol spoznajo in s tem dobre slepé, hudobne razvedrujejo, nevedno in razdraženo ljudstvo hujskajo zoper najsvetejše naprave. Nauki in dogodbe se v slabih časnikih za laž razglasujejo. Karkoli se zoper krščanstvo govori, piše ali dela, ti časniki oznanjujejo, hvalijo in povzdigujejo. Karkoli se iz besede Kristusove govori, v njegovem imenu piše ali dela, časniki zamoščujejo ali prenarejajo. Ali se je še čuditi, da jih je veliko, ki navedoma nekrščanske časnike beró? „Povej mi, s kom se pečaš, in ti povem, kdo si.“ To velja o prijateljstvu, pa še bolj o branju slabih časnikov.

(Konec sledi.)

Prvi se je podal German na reko Onezo, Savatij pa se je odpravil na ustje reke Vige, h kapelici, kamor je bil prišel ta čas neki mnihi s svetimi zakramenti. Savatij je obolel ter se da prevideti od tega mniha in drugi dan je že umrl. Pokopal ga je on z nekim novgorodskim trgovcem, ki je slučajno prišel v te kraje.

Med tem pa se je podal German na ustje reke Sumy ter se je tam naselil. Tukaj je prišel k njemu nov podvzetnik. To je bil Zosima, sin bogatih poljedelcev Gavrila in Marije iz okolice Tolvujske, na bregu Onežkega jezera. Še mlad je že zgubil svoje roditelje, razdal svoje premoženje siromakom ter sklenil po mniški živeti. Skitaje se po severnih straneh ruske zemlje prišel je na zadnje tudi k Germanu. Le-ta mu pripoveduje o lepem soloveškem ostrovu. Zosima ni mogel mirovati, dokler se ni tje podal; nagovoril je tudi starega Germana, da gre ž njim. Ona sta obhodila vse ostrove in nazadnje se je porodila misel v Zosimi, da hoče osnovati na tem otoku velik samostan, po obliki drugih ruskih samostanov. Ona sta izbrala za to mesto ne daleč od morskoga brega. Tukaj si postavita najprej bajtco

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. decembra.

Avstrijske dežele.

Da bode na **dunajskem nadškofovskem** stolu Rauscherju naslednik sloveči Kutschker, pripoveduje se skor gotovo, vzlasti že iz diplomatičnih ozirov. Rojen je bil l. 1810 v Loki na Šlezkem iz škofije olomuške. Iz Olomuca prišel je na Dunaj za kanonika k cerkvi sv. Štefana in postal l. 1862 pomožni škof. Bil je svetovalec ministerski za duhovne zadeve. Prva naloga na tej stopinji mu bode, pravi „Čech“, da bode zvesto spolnoval dolžnosti, ki jih ima knez duhovski do cerkve. V pisarni svoji bo našel tudi prošnjo 140.000 na Dunaju bivajočih Čehov, naj se jim ondi ustanovi lastna fara z lastno službo božjo. Upamo, da bode tej prošnji bolj pravičen, in ker je sam iz dežele slovanske, pač ne bo mogel biti Slovanom tako tuj kakor trd Nemec.

Na Dunaji — tako se piše več časnikom — jela je prevladati misel, da bo treba posesti z vojno Bosnijo. Tedaj se je prvotna misel spremenila.

Iz Pešte poroča „D. Ztg.“ jako važno novico, namreč: Denarni minister je izrekel, da bi njega kaka česka narodna banka nikakor ne begala; dogovoril se bo s Hohentwartom, če se bodo ustavoverci ustavljali.

Vnanje države.

Na jugoslovanskem bojišču se na vseh krajih čete organizujejo in so si napravile že trdne tabore, v katerih bodo prezimili. Pri Črnem potoku v Bosni se jih je bilo na tihem nabralo kakih 600 do 700. Ko so Turki zvedeli za nje, so jih napadli, a bili so tepeni, zgubivši okoli 80 mrtvih. — S Kostajnice se „Polit.“ telegrafira, da so 23. t. m. Turki poročevalca „D. Ztg.“ in „Schl. Ztg.“, Krennerja, ki se je unkraj meje mirno sprehajal, napadli, vklenili in brez vsega vzroka v ječo vrgli. Dokaz, da turška divjost nikogar in ničesar ne spoštuje.

Z Bukarešta se poroča, da je rumunska vlada vnovič naročila si 24 Kruppovih topov. Tedaj se tudi Rumunija oborožuje.

Na Pruskem je občna evangelijska sinoda sprejela vstavni načrt, sicer bi bil minister Falk odstopil, kar bi bilo za kulturoborce velika škoda. Pomenljivo za verske raz-

za svoje stanovanje, lovita ribe za hrano ter molita Boga. Malo po malo so začeli k njima hoditi še drugi puščavniki; vsak si je postavil sam zase kolibico, kjer je prebival in se prehranjeval z ribjim lovom. Ko se je pa njih število jako pomnožilo, napravili so najprej leseno cerkev v ime spremembe Gospodove. Poslali so potem enega izmed sebe v Novgorod k nadškofu Jani, ki ga je imel prositi za blagoslovljen prt za altar, za drugi ures v cerkvi in za igumena (predstojnika) v samostanu. Zosima je postal tudi mnihi. Dva igumena, ki sta bila poslana iz Novgoroda, nista dolgo živela na soloveškem otoku. Na zadnje so bratje prosili Zosimo, da prevzame igumenstvo. On se je dolgo branil, vendar se je nazadnje podal v Novgorod kjer je bil blagoslovljen za igumena (opata). Takrat so mnogi novgorodski bojari darovali za samostan srebrne posode, bogat cerkven ures in mnogo živeža. V kratkem je prišel samostan na glas, posebno zavoljo tega, ker je bil ustanovljen na takem mestu, o katerem so mislili, da je nepristopno in neobljudnato.

(Konec prih.)

mere na Pruskem je tudi to, da neki višji uradnik, Hofferichter, ni hotel priseči na višje bitje. Zarad tega so ga najprvo zaprli, potem pa je moral iti na tuje. Liberalci se zarad tega hudujejo, češ, da to je zatiranje svobodne vesti; da se pa zatira svoboda vesti škofov, duhovnikov in vernikov katoliških, je tem ljudem čisto prav, pristavlja „Reform“. — Poznansko višje predsedništvo je preklicalo določbo, vsled ktere bi bil moral posvečeni škof Janičevski iti v pregnanstvo. Ker je pa brez vladinega dovoljenja birmoval, mora še 6 mescev ostati v ječi.

Francoski novo voljeni senatorji, katerih je 75, so se razdelili v sledeče stranke: Republikanska unija ali skrajna levica šteje 8 udov, republikanska levica 13 udov, levo središče 26 udov, Lavergnova in Wallonova stranka 9 udov, desno središče 2 ude, zmerna desnica 3 ude, skrajna desnica 11 udov.

Španjski polvladni list „Chronista“, poroča, da bo razglas, ki sklicuje Corteše, prišel na dan 30. t. m. in da bo kraljica Isabela po tem, ko se bodo zbrali, zopet prišla na Španjsko in bivala v Valladolidu. To se pravi: vlada madridska potrebuje pri volitvah tako slabo obrajtanih Izabelincev, zato je moral „kralj“ Alfons spraviti se s svojo materjo.

Izvirni dopisi.

Iz brdskega okraja. 25. decbr. (Sleparjenje s slovensko pratiko.) Naj nekoliko popišem, kako sleparsko se liberalne tako imenovane „slovenske pratike“ prodajajo ali bolje nevednim po sili urivajo. Pred kratkim prinesli so mi možje par pratik s prošnjo, naj jih pregledam, ker — gotovo so zopet nemčurske, zoperverske — ker je v njih nekaj zoper duhovne pisanega — tacih pa po nobeni ceni pri hiši ne trpimo. Ugledavši napis „slovenske pratike“ pravim, bo že kaj tacega, hočem jih pri priložnosti pregledati, ker zdaj nimam časa. Kmalu na to zvem, da se skoraj povsod prodajajo le te pratike, in da ljudje pravih od c. k. kmetijske družbe izdanih skoraj dobiti ne morejo. To se nam vsim čudno zdi. Pa kmalo pride sleparija na dan. Eden izmed mož ves nevoljen, da se mu je mislečemu kupiti pošteno blago, prodalo tako nekrščansko, nese svojo „slovensko pratiko“ v štacuno nazaj, zahtevaje, kakor je rekel, „prave, poštene“ pratike, ali pa povrnitev svojega denarja, ker on tacega krivoverskega blaga, kakor je ta „slovenska pratika“, pri svoji hiši ne trpi. Zdj se možu razložiti, kako so bili v štacuni sami po svojih pošiljavcih v Ljubljani ogoljufani. Naročile so se namreč le pratike izdane po c. k. kmetijski družbi, pa glej, v zavitku bile so res zgoraj in spodaj naročene, t. j. od c. k. kmetijske družbe izdane, v sredi pa same liberalne „slovenske pratike“, kar se je pa še le potem zapazilo, ko je pričelo med ljudmi zbog „nemčurske pratike“, kakor ljudstvo sploh pravi, tako vršeti. Naprosil se je potem mož, da v svojem okraji pobere vse take v ti štacuni kupljene pratike, da se bodo poslale nazaj v Ljubljano z dostojno zahvalo tistim, ki se tacih zvijač in goljufij ne sramujejo, kakor je nejevoljno rekla na tak način prekanjena štacunarica*).

Hrvatska, 26. decembra. (Madjari pa cerkvene zadeve in Matica slovenska.) Presvitli ban Mažuranić se je vr-

*) Nekaj enacega nam je prišel pravit nekdo iz ljubljanske okolice, ki je bil v Ljubljani s tako pratiko osleparjen, misleč, da bo dobil pravo.

nil te dni iz Pešte, kamor je bil poklican na audijencijo k samemu cesarju. Ugibalo se je ter se še ugiblje, zakaj je bil odšel v Pešto. Govorilo se je, da najbrž radi imenovanja sodniškega predstojnika pri zemaljski vladi in pa tudi senjskega škofa. Prvo znači prežalostno odvisnost našo od ogerske vlade, da morajo oni najpoprej vsacega predstojnika poznati, ali ni nevaren za Oggersko, potem še le ga pusté imenovati. Iz tega se vidi, da se Madjari mešajo v naše autonomne zadeve, kar po zakonu ne bi smeli. Pa tudi v cerkvene zadeve se mešajo, kakor sem vam zadnjič poročal o Medjumurju, ktero hočejo odtrgati na vsak način od zagrebške nadškofije.*) Ravno tako hočejo imeti pri imenovanju senjskega škofa svoj nos, ker pod to škofijo spada tudi Reka, in najbrž bi radi tudi tukaj narod pomadjarili. Hrvati so za dr. Račkega, in on je tudi na prvem mestu predložen. Senjska škofija bi neizmerno mnogo pridobila, ako bode on imenovan za škofa, kajti Rački je eden najučenejših Hrvatov in vrednih cerkvenih dostojanstvenikov. Ali Madjarom je on trn v očesu, kajti on je tudi politično važen mož in desna roka Strossmajerjeva. On naginja bolj k opoziciji proti sedanji vladi, čeravno se je politiki odpovedal ter se samo svojim študijam posvetil. Hrvati se nadjajo, da bode on senjski škof, čeravno se od madjarske strani na vse načine spletkari.

V vašem cenjenem listu je bilo raztolmačeno, kako krivično postopajo Madjari proti Slovakom, kako so jim zaprli tri gimnazije in kako so nazadnje zadušili tudi njihovo „Slovensko Matico.“ Odvažni Miletić je zavoljo tega nepostavnega čina interpeliral ministra Tiszo, kako je mogel on to brez vsake preiskave storiti. Minister mu je na to interpelacijo prav zasmehljivo odgovarjal, napadal Slovake, posebno pa Hrvate, ki so tako gostoljubno sprejeli pri odpreti svojega vseučilišča svoje slovenske goste iz Oggerske, rekel nadalje, da so Slovaki v Zagrebu protili se v svojih govorih proti madjarski državi in da so krivi veleizdajstva proti Madjarom, ker spoznavajo hrvatsko vseučilišče za svoje, ter se nazadnje izrazil, da nima v Oggerski slovaškega naroda.***) In kaj se zgodi po tem odgovoru? Hrvatski poslanci so bili z odgovorom zadovoljni. Vzkipela je kri vsakemu poštenemu Hrvat in Slovanu; take sramote že dolgo nismo pretrpeli. V očeh teh hrvatskih mamelukov, kakor jih „Primorac“ imenuje, je ta stvar morda neznamenita, ali za vsacega Slavena je velike važnosti. Ako se bodemo sami izdajali in sovražnike svoje podpirali, potem ne teče nič več po naših žilah slavenska kri, nego renegatska. To vprašanje je bilo za slovaški narod kulturno in Hrvati so proti njim glasovali — te sramote jim ne bode nobeden zbrisal. Ali med njimi je glasoval tudi proti Slovakom Slovenec dr. Vidrič, kterega je Rauch preganjal, zdaj pa on Slovake. Vsi pošteni Slovenci odbijamo od sebe to sramoto, ki nam jo je učinil ta poslanec, in Slovaki naj bodo uverjeni, da nas ravno tako boli rana njihova, kakor njih. Tako daleč pridejo ljudje oportu-

*) Se je neki že zgodilo. Vred.

**) Dopisnik zagrebški „Politiki“ poroča, da zastopnik slovaški g. Culen, tega ni govoril, ampak da to je govoril zastopnik „Matiče slovenske“ v Ljubljani, ranji dr. Costa. Da Madjari niso vedeli, da razun slovaške imamo tudi ljubljansko „Matico slovensko“, to je pri publosti in povrhnosti madjarski umevno, a da so hrvatski poslanci k temu molčali in med njimi celo naš rojak dr. Vidrič, in da Madjarom niso reči pojasnili, to je sramotno. Vred.

nitete, in njihovi vodja Miškatović molči o tem dogodjaju v „Obzoru“, kakor da ga ni niti bilo. Ali ne boste je zatajili črne izdaje; „Politika“ vam je resnico povedala, pa tudi „Primorac“ je ne bode dolžen ostal.

Te dni je umrl v Zagrebu veteran hrvatske književnosti, profesor Babukić, ki je s svojo slovnico ilirskega jezika učvrstil mesto štokavščini v hrvatski književnosti. Njegov vrstnik je bil pesnik Stanko Vraz.

Dostavek vredništva: V „Polit.“ pojasnuje nek hrvaški poslanec to reč tako-le: Po določbah pogodbe imajo hrvaški poslanci glasovati le o skupnih, tedaj tudi trojedino kraljevino zadevajočih rečeh. „Kar se je pa Slovakom zgodilo — meni oni poslanec — to briga le Madjare, Hrvatov ne, zato so hrvaški poslanci zapustili zbornico še pred odgovorom na Miletićevo interpelacijo.

Domače novice.

V Ljubljani, 28. decembra.

(Umrl) je 26. t. m. frančiškan o. Klemen Jelenc, duhovni pastir v deželni bolnišnici za vročinsko boleznijo, ktero je v bolnišnici nalezel. Bil je blaga duša, za blagor sebi izročeni silno goreč. R. I. P.

(Nesrečna smrt.) Brivec Anton Bezljaj in natararica Ana Vimer sta na sveti dan zjutraj o polu treh prišla v nekdanjo Jurečičevo, sedaj Bezlajjevo brivnico, da bi tam do jutra ostala. Brivec nekoliko vinjen, je odprl obe plinovi cevi, prižgal pa je le eno; vsled tega se je strupeni plin razlil po brivnici in ko sta zjutraj ob poli šestih oče brivčev in njegov pomočnik prišla v brivnico, našla sta ju v nezavednosti ležati na tleh. Poskušali so ju zopet oživiti, pa brivec bil je mrtev, deklina pa se je zopet zavedila, vendar je tudi ona 26. dec. o 5. uri v deželni bolnišnici umrla.

(„Tednik“) naznanja, da z novim letom neha izhajati; ga res tudi nikdar ni bilo treba.

(Fr. Hampelj) bil je 23. t. m. od porotnikov hudodelstva goljufije kriv spoznan in od soduje obsojen na pet let težke ječe z enim postom vsaki mesec. Obširneje poročilo prihodnjič.

(Čitalnica ljubljanska) je imela v nedeljo svoj letni občni zbor, ki je bil precej dobro obiskan. Poročilo prihodnjič.

Razne reči.

— Spremembe pri učiteljih. G. J. Ferk postal je ud okrajnega šolskega sveta v Ptuj, g. J. Vračko učitelj na Laškem, g. Jož. Tičar v Stražah, Marija Schulz učiteljica v Ptuj in Hermina Guttman v Slov. Bistrici. Razpisane so učiteljske službe v Šoštanj, sv. Janču niz Draurburga, v Mariboru in v Čežanjevcih.

— † Baron Nikomed Rastern, deželni poslanec kranjskih velikih posestnikov, je 24 t. m. zjutraj ob 3/4 uri nenadoma umrl.

— Čitalnica v Senožečah je imela 19. t. m. občni zbor, pri katerem so bili izvoljeni: g. Sežek za predsednika, g. Okorn za blagajnika, gg. Blaž Demšar, pl. Garzarolli, Pin in Suša za odbornike.

— P. I. udje podpornege društva za borne dijake v Novomestu povabljeni so (po § 11. pravil) na letni občni zbor, ki se snide 7. jan. 1876 ob 11. uri v gimnazijski dvorani.

Novomesto, 25. decembra 1875.

Fischer,
predsednik.

— Družba sv. Mohora. Med tem kor marljivi poverjeniki k pristopu v družbo vabijo ter stare in nove ude nabirajo, se družbine knjige za prihodnje leto pridno in redno dostikujejo. V natisu že končane so:

a) „Kristusovo življenje in smert“ II. del 4. snopič v 29.000 iztisih, obsega 9 pol.

b) „Nebeška krona“, prevod slavnoznané nemške knjige; „die Himmelskrone“, ki je prestavljena skoro v vse evropske jezike; obsega 10 pol in je tiskanih 29.000 iztisov.

c) „Kmetovalec“, drugi snopič; obsega na 10 polah poduk o gnoji in gnojenji; kako obdelovati in oskerbovati rastline sploh in kako pridelovati posamezna poljska žita in semena.

Tretji snopič „Občne zgodovine“ ali drugega zvezka prvi snopič, ki pripoveduje prvi del Rimske zgodovine, je do sedme pole stavljen in bode v teku meseca januarja v 29.000 iztisih in v obsegu 10 pol dovršen. Z novim letom se prične natis priljubljene povesti; „Robinzon starši“, kateremu sledi Koledar. Tako ima družbina tiskarna skoz celo leto dosti dela, temveč ker so jej izročena vsa tiskarna dela knezoškofijskega urada in ker jej od raznih strani poredoma dohajajo vsakoverstna naročila. Dva stroja delata nepretrgano; za polo družbine knjige, ki se tiska v 30.000 iztisih, potrebuje stroj od ranega jutra do poznega večera celih pet dni.

Razun rokopisov, ki so bili navedeni v zadnji številki „Besednika“, došli so odboru po minulem obroku sledeči spisi in tekmajo za razpisana darila: 1. „Temo“, povest; 2. „Skušnja in skušnjava“, povest; 3. „Kako daleč pride z nemščino“ in 4. „Prva pomoč v smrtnih nevarnostih po naglem zboljenju in v drugih slučajih.“ Tudi ti spisi so izročeni presojevalnemu odseku družbinega odbora. „Besednik.“

— Občni zbor slovenske čitalnice v Gorici je bil 23. t. m.; vdeležilo se ga je 29 udov. Predsednik g. Jeglič, je v daljšem nagovoru razvil zgodovino društva v preteklem letu, ob enem pa zavrnil na razna sporočila tajnika, blagajnika in knjižničarja. Tajnik g. Forfila je povedal, da ste bili v preteklem letu 2 besedi, 4 plesi, ena beseda z ustopnino za Hercegovince, izlet k „novemu svetu“. Odbor je imel 20 sej, nakupil se je deloma po darovih, deloma iz blagajnice glasovir, napravila se je restavracija in še marsikaj se je kupilo. Časopisov je štela čitalnica v raznih jezikih 43; udov je bilo: 3 častni, 122 domačih in 31 zunanjih, zmed teh jih za leto 1876 nekaj odstopi. G. Šantel je poročal o stanju knjižnice in g. Dolenc o stanju denarnem. Čitalnica ima dohodkov 2105 gl. 45 kr., stroškov pa 2231 gl. 58 kr., tedaj primanjkljaj 165 gl. 92 kr. V nov odbor so bili izvoljeni. G. Jeglič za predsednika s 26 glasovi, g. Dolenc za denarničarja z 22 gl. Odborniki so: Jakopič, Hribar, Vidic Fr., Klavžar E., prof. Cebular, Ferfila. Z veseljem opazimo, piše „Glas“, da sprava med bivšima strankama je tu prvič pokazala, da je vzajemno najlepše delati. Bog daj, da se vresničijo g. predsednikove besede: Čitalnica naj bo središče in vsi delajmo složno! Naj se zgodi!

— Grof Chambord pride v sredo večer ali a četrtek zjutraj v Gorico.

— Zima je na Koroskem hudo pritisnila in marsikdo je že zmrznil, med temi tudi neka 10letna deklica na potu na Brezjem. Revo je sneg zasul. Rokici, s kojimi je bržčas pomoči prosila, ste nekoliko iz snega motlele. Ko so jo izgrebli, bila je že mrtva. —

— Nesreča. Na koroški železnici med Mariborom in Lembabom je bil Fr. Vute, čuvajev pomagalec, 18. dec. po noči domu gredeči od vlaka za kožuh zadet in ves polomljen, ter je k priči umrl. Vsak bodi previden, ki ima na železnici kaj opraviti!

— Sredpostna nedelja! Vsak otrok ve, da sredpost je vedno v sredo, letos v sredo 22. marcija. Nemčurski pratikarji pa so v svoji pri Bambergu tiskani pratiki sredpost za leto 1876 postavili na nedeljo, 26. marcija! Nehoté mi pride na misel neki gornještajarski kmet, ki je šel g. župnika vprašati: kaj bo, ako bi bil pustni torek katerokrat v petek, in če bi smel na takov dan „špeknedeljne jesti? Pri Bambergu niso zastoj pratikarji doma! Vaš element je „Tagblatt“, za kterega ste rojeni, ne kazite stare poštene prakite. Zajec nij za boben.

— Ptujčani pomnožijo pasji davek od 3 na 5 gl. od vsakega psa.

Poslanica.

„Laibacher Tagblatt“ je v št. 293. prinesel proti nam podpisanim prav neopravičene laži in obrekovanja kot povod k porotni obravnavi med Štefanom Lachainerjem in Francem Hampeljom. Ker „Tagblatt“ na naše zahtevanje preklica laži ni hotel sprejeti, „Laib. Zeitung“ tudi ne kot inserat, prosimo, da „Slovenec“ to-le očitno naznani: „V našo družino so prišle razprtije edino le po zvičajnih in goljufnih sleparijah Fr. Hampelja in njegove matere Terezije Hampelj, ona dva sta Št. Lachainerja slepila, da mu supruga in otroci jemljó imetek, kterega si je bil pridobil s pomočjo svoje varčne in poštene sopruga.“

Da je to resnica, in da so podpisani otroci na vse strani pošteni, spriča lahko cela fara.“

Karol, Ana, Marija in Olga Lachainer.

Vabilo na naročbo.

V Trstu začne s 1. januarjem izhajati političen in gospodarski list „Edinost“ po dva-

krat na mesec. Časnik bode popolnem neodvisen in naroden, miroljuben v domači hiši, trdna bran sovražnikom, prijatelj resnici i pravici, sovražnik laži i krivici.

Pečal se bode vzlasti z zadevami tržaških Slovencev, in mirno in krepko se bode boril za vse njihove pravice, pa tudi drugih Slovencev in sploh Slovanov ne bode preziral, ker vsi slovanski narodi imajo bratovsk velik in svet poklic vzajemno delati za boljšo prihodnost svojo in za blagost vsega človeštva.

Veljal bode za celo leto 2 gl. 40 kr., za pol leta 1 gl. 20 kr., za četrt leta 70 kr.

V tobakarnicah v Trstu in okolici prodajal se bode po 7 kr.

Slovenci! Vaši rodoljubni bratje na Adriji so spravili ta časnik na dan, čuteči njegovo veliko potrebo; pridobili so si dobrih moči v Trstu, sezite mu v podporo z naročevanjem in dopisi tudi od drugih krajev mile naše domovine.

Naročnina naj se pošilja opravištvu „Edinosti“ k sv. Ivanu, pisma pa vredništvu v Škorkolu št. 84 v Trstu.

Milodari za hercegovske in bosniške rodbine.

Iz sv. Križa pri Kostanjevici nabral in poslal č. g. kaplan Franjo Vrandić od sledečih darovateljev; Franjo Vrandić 2 gl., Franc Hrvat 1 gl., Kirm 1 gl., Franc Križanić 1 gl., Alojzij Herrbacher 1 gl., Andrej Novak 40 kr., Andrej Stritar 50 kr., Peter Gramec 50 kr., Jarnej Marolt 60 kr., Josip Dolinar 60 kr., Josip Kodrić 20 kr., Neža Kodrić 40 kr., Mica Kosovan 50 kr., Matija Keršič 50 kr., Miha Račić 20 kr., Drugi mali zneski 1 gl. Iz Trnova: A. Škendar Ličan 5 gl. Iz Bitinja: Anton Domladiš 10 gl., Josip Žnidaršič 5 gl., Janez Tomšič 1 gl., J. Z. 5 gl., N. N. 1 gl., Lov. Marljivac 2 gl. J. Ličan 1 gl., R. S. 50 kr., A. K. 40 kr., J. T. 2 gl., J. B. 50 kr., J. Š. 1 gl. Iz Št. Vida: prinesel g. Tisal od sledečih darovateljev: G. Ziharel 60 kr., več čitalniških udov 5 gl., 10 kr. Iz Št. Jurja pod Kumom nabral in

poslal č. g. kaplan L. Gorenjec 8 gl. 90 kr. Iz Gradine: g. F. Repić 2 gl. J. Pogačnik, kaplan v Železni Kaplji 1 gl. Iz Čateža g. župnik in farani 10 gl. Iz Žabnice pog. Rožmanu 42 gl. Iz Ljubljane: g. Josip Debevec 2 para škornj in nekaj šarpije.

Prejšnji izkazi 3715 gl. 33 kr. 1000 frank. v zlatu in 3 srebrne dvajsetice; skupaj tedaj 3783 gl. 33 kr., 1000 frankov v zlatu in 3 srebrne dvajsetice.

Odbor potrjuje sprejem s prisrčno zahvalo za vse dosedaj došle milodare in prosi p. n. občinstvo še nadalje nabirati in pošiljati milodarov v denarjih in v obleki, posebno sedaj ko je podpisani odbor mnogo denarja izdal za obleko. Tudi bi radi še v prihodnje podpirali pregnane Hercegovce in Bošnjake, ker jim še vedno vsega manjka, mi pak z dosedaj nabranim denarjem posebno zimskim potrebam popolnem ustrezati ne moremo.

Ljubljanski podpiralni odbor:
J. N. Horak, predsednik. Vaso Petričić, denarničar.

Telegrafične denarne cene 27. decembra.

Papirna renta 69.40 — Srebrna renta 73.80 — 1860letno državno posejilo 112. — Bankine akcije 919 — Kreditne akcije 203.30 — London 113.05 — Srebro 105. — Ces. kr. cekini 5.31 — 20Napoleon 9.07.

Dr. Janez Steiner

c. k. bilježnik,

ima svojo (87—3)

pisarnico

v Kranji hiš.-št. 180.

Okolo 1000

mernikov prav lepega brinja se zamore kupiti v Zagorji na Notranjskem pri

(92—3) Alojz Domicelj-u.

Umrlí so:

Od 17—20. dec. Marija Črne, mes. o., 2 l., za krčem. Joana Brate, del. o., 2 l., za davico; Jak. Vidervol, 30 l., za mertudom; Lov. Maček, 61 l.; v boln. za vnetjem črev; Apolonija Kulhanek, 33 l. za mertudom; Andreju Škarja v sili kršen otrok; Ferdinand Kapi, 36 l., v boln., za oteklino noge; Drag. Grmek, čevl. o., 6 l., za davico; M. Japelj, kov. o., 5 l., za davico; Fr. Puc, okr. sluga o., vsled vroče glave.

Listnica vredništva.

Obadoviču I.: Podlistek o postavah badenskih proti duhovnikom smo iz vzrokov gotovo tudi Vam znanih za zdaj odložili. Ne zamerite nam tega in podpirajte nas blagovoljno še dalje z jednatimi svojimi spisi. Srečno in veselo novo leto!

Pri Dunajski razstavi leta 1873 2 medaliji za napredek za 8 zvonov s skupno težo 300 centov vlitih za votivno cerkev na Dunaji in razstavljenih.

Ces. kralj.

dvorna livarna za zvonove in metale

Ignacija Hilzerja & sinov

(8—11)

v Dunajskem Novem mestu

(Ignac Hilzer & Sohn in Wiener-Neustadt.)

se priporoča za naročevanje

zvonov vsake teže in vsakega glasu

ter tudi za vsake

Za prej odločeni glas ali čisto harmonični akord naročenega zvonovja (več zvonov) se daje poročilo. Zvonovom se pridaja tudi vsa druga oprava, jarni iz lesa ali železja po najboljši in najnovejši šegi narejeni, tako da se veliki in težki zvonovi prav lahko gonijo, ker teko po zobeh na novo iznajden način; tudi se lahko presučejo, kedar koli treba, brez posebne naprave, tako da zvonovi dalje trpe mnogo lepi pojo.

Naročila se izgotovljajo natančno in po ceni.

Zarad plače so vgodni pogoji.

Kar ta livarna obstoji, 33 let, je vliła 2930 večih zvonov, ki so tehtali 12800 centov.

izdelke iz vlitiga metala.

Tudi se zvonovi tako vredijo, da se pri zvonjenji vsi lepo vjemajo in kembli drug za drugim v lepem redu bijejo. Za tako vredenje je iznašla talivarna novo sistemo, po kateri vsak novo opravljeni zvon, pa tudi vse zvonove v zvoniku en sam človek v kakih urah po zelo priprosti napravi brez vseh stroškov tako vrediti more, da zvonovi enako hitreje ali bolj počasi tekó. Ta naprava se da posebno vgodno napraviti pri jarnih iz železa skovanih ki tekó na okroglih zobeh po lastni c. k. izključljivo priv. iznajdbi.